

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง : คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการ : กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ดับเพลิง

กองปฏิบัติการดับเพลิงที่ 1 สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรุงเทพมหานคร

โดย : จำสิบเอก เจษฎา วิทยาสมบุญ

ชื่อปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา:

(ดร. เมฆินทร์ เมธาวิกุล)

...../...../.....

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ดับเพลิง กองปฏิบัติการดับเพลิงที่ 1 สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง กองปฏิบัติการดับเพลิงที่ 1 สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร เพื่อเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง กองปฏิบัติการดับเพลิงที่ 1 สำนัก ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 286 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการหาค่าไคสแควร์ (Chi-square Test) และหาทิศทาง ความสัมพันธ์จากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Gamma ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยสรุป คือ ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ ดับเพลิง กองปฏิบัติการดับเพลิงที่ 1 สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ส่วน ใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ได้แก่ ปัจจัย อายุราชการ ความมั่นคงในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทนที่ยุติธรรม การติดต่อสื่อสาร และการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า .05

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

อายุราชการ ควรอบรมให้ความรู้ในด้านความก้าวหน้าในการทำงานแก่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่บรรจุใหม่ สร้างจิตสำนึกและความภูมิใจในการทำงาน สร้างความผูกพันกับองค์กร มีการให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่ปฏิบัติงานดี โดยให้รางวัลสูงขึ้นตามอายุราชการที่มากขึ้นเพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และมีความผูกพันกับองค์กรมากขึ้น

ความมั่นคงในการทำงาน ควรมีการสร้างความมั่นคงในการทำงานให้สูงขึ้น โดยการสนับสนุนให้มีการศึกษาที่สูงขึ้น และสามารถปรับเงินเดือนให้สูงขึ้นตามวุฒิการศึกษา เพิ่มโอกาสในความก้าวหน้าในสายงานให้มากขึ้น โดยการเพิ่มกรอบอัตราตำแหน่งให้มากขึ้นและเพิ่มโอกาสในการสอบเปลี่ยนสายงานที่สูงขึ้น ควรเพิ่มที่พักอาศัยให้มากขึ้นให้เพียงพอกับจำนวนเจ้าหน้าที่ดับเพลิงเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพในการทำงาน และกำหนดเกณฑ์ในการเลื่อนตำแหน่งที่ยุติธรรม เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงในการปฏิบัติงานมากขึ้น

สภาพแวดล้อมการทำงานที่มีความปลอดภัย เนื่องจากสถานที่ทำงานส่วนใหญ่มีสภาพเก่า ควรปรับปรุงสถานที่ทำงานที่มีสภาพเก่าและทรุดโทรม ให้มีความแข็งแรง โดยการซ่อมแซมปรับปรุงใหม่ให้มีสภาพดีขึ้น ควรจัดให้มีการทำกิจกรรม 5ส ให้บ่อยขึ้น จัดให้มีบริเวณพักผ่อนและออกกำลังกาย ซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน ตลอดจนรถดับเพลิง ให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ผลตอบแทนที่ยุติธรรม ควรเพิ่มค่าตอบแทน เช่น เบี้ยเลี้ยง ค่าเสี่ยงภัย เงินโบนัสให้สูงขึ้นเพื่อรองรับกับเศรษฐกิจของประเทศที่มีค่าครองชีพสูงขึ้น และควรจัดสวัสดิการให้ดีขึ้น เช่น ที่พักอาศัยควรจัดให้มีและเพียงพอแก่เจ้าหน้าที่ดับเพลิง กำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นธรรมในการได้สิทธิในที่พักอาศัยและเงินค่าตอบแทน

การติดต่อสื่อสาร ควรจัดให้มีการประชุมให้บ่อยขึ้น เพื่อเจ้าหน้าที่ดับเพลิงจะได้ทำความเข้าใจกับแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น และสร้างความเข้าใจในการทำงานเป็นทีม ควรปรับลดสายการบังคับบัญชาให้น้อยลง เพื่อเพิ่มการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ทำความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันให้ดียิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมในองค์กร ควรจัดให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงมีส่วนร่วมในการทำงาน กิจกรรมต่างๆ และมีส่วนในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการทำงานให้มากขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ดับเพลิงเองก็ต้องเป็นผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจากประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติงานของแต่ละคนเมื่อนามาแลกเปลี่ยนปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น จะส่งผลให้การปฏิบัติงานสัมฤทธิ์ผลและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง กับปัจจัยอื่น เช่น ภาวะผู้นำ การเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร การบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ ความผูกพันต่อองค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรต่อไป

2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพ/ศึกษารายกรณี (Case Study) ในหน่วยงานอื่น ที่มีผลการดำเนินการดีเด่นในเรื่องการสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานให้กับบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อให้เห็นปัจจัยความสำเร็จ ตลอดจนขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจนในการสร้างนโยบายและการปฏิบัติ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและนำมาปรับปรุงคุณภาพชีวิตในการทำงานในหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น